

Жага до життя (скорочено)
Джек Лондон

Жага до життя
Джек Лондон

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу

Два чоловіки ступали, кульгаючи, до річки. Обидва були стомлені й виснажені. Передній заточився і мало не впав. На спині вони несли важкі клунки, загорнені в укривала і підтримувані ремінцями, які вони накиннули на лоби. Кожен ніс рушницю. Коли вони переходили річку, той, що йшов позаду, посковзнувся на гладенькому валуні й ледве не впав, голосно зойкнув від болю. Він крикнув передньому: "Агов, Біле! Я підвернув ногу!" Але Біл шкандибав далі, навіть не оглянувся. Потім вийшов на той берег і подався далі. Чоловік, що стояв серед потоку, вдивлявся йому вслід. Губи його злегка тремтіли, і давно не голені руді вуса заворушилися. Він механічно облизав їх. "Біле!" – гукнув він ще раз. Це був благальний крик, але Біл не обернувся, а потім взагалі зник з очей.

Перенісши всю свою вагу на здорову ногу, він витяг годинника. Була четверта. Уже тижнів зо два він не лічив днів, знав тільки, що зараз кінець липня або початок серпня. Він перевів погляд на південь – десь там, за оцими похмурими горбами простяглося Велике Ведмеже озеро; в тім краї Полярне коло застережно накреслило свій кордон по канадській Безплідній Землі. Потік, серед якого він стоїть, – це притока річки Копермайн, що тече на північ і впадає в Льодовитий океан у затоці Коронації.

З усіх боків, аж до обрію, була одноманітна пустеля. Ані деревця, ані кущика, ні травинки. В очах чоловіка проблиснув страх. Він затремтів, як у лихоманці. Та він опанував себе і побрів до берега, кривлячись із болю. Потім подибав униз схилом.

Дно долини набухло від води, що просякла густий мох. Вона цвірчала з-під мокасинів. Він ішов слідами товариша від болітця до болітця, намагаючись ставати на каменюки. Знав, що незабаром дістанеться до берега озерця, порослого усохлими ялинами й соснами, низенькими й миршавими. Індіани називали цю місцевість "Тічінічілі", тобто "Країна патичків". Він піде понад струмком аж до джерела на горбі. По той бік горба починається інший струмок, що тече на захід. Він ітиме за водою до річки Діз. Там під перевернутим каное, що привалене камінняччям, їхня схованка. Він знайде там набої для своєї рушниці, гачки й ліски, невеличку рибальську сітку – одне слово, все начиння, щоб добувати собі харчі. Біл чекатиме на нього біля схованки, і вони вдвох попливуть по Діз на південь, до Великого Ведмежого озера, а потім через озеро до річки Макензі. І далі й далі на південь, де вдосталь усякого харчу.

Два дні в нього не було й ризи в роті, і вже хтозна-відколи він не наїдався досхочу. Раз у раз він нахилився, зривав бліді болотяні ягоди, клав їх у рот, розжовував і ковтав. Та це була кепська пожива. Чоловік боляче забив об каменюку пальця на носі, заточився і впав од страшної утоми й виснаги. Довгенько він лежав на боці не рухаючись. Потім зняв ремінь і насилу сів. У напівсутінках він почав нишпорити між камінням, шукаючи моху. Склавши його в купу, він розпалив вогонь і поставив на нього бляшаний казанок з водою.

Він розв'язав свого клумака і три рази полічив сірники. Їх було 67. Потім розділив сірники на три пучечки, один сховав у порожній кисет, другий – за внутрішній обідок приношеного капелюха, а третій – за пазуху, під сорочку. Згодом він ще раз перерахував сірники.

Він висушив мокре взуття біля вогню. Натерті ноги покривавили. Кісточка дуже боліла. Він одірвав довгу смужку з одного уквивала і туго перев'язав кісточку. Віддер ще кілька смуг і обмотав ноги. Потім випив гарячої води, накрутив годинника й ліг, завинувшись в уквивала.

Спав він як убитий. Прокинувся о 6 ранку. Голод давався взнаки. Він підвівся, перед ним стояв олень карибу. Чоловік механічно схопив незаряджену рушницю, націлився і натиснув спуск. Олень захропів і помчав геть. Чоловік вилаявся і відкинув рушницю. Стогнути, він через силу звівся на ноги.

Він видерся на пагорок і розглянувся довкола. Він не знав, де північ, і забув, якою дорогою прийшов сюди минулого вечора. Але він не заблукав. Він був певний цього. Чоловік повернувся до багаття і став пакуватись.

Вагався, чи брати з собою туго набиту торбинку з лосевої шкіри. Там було золото, торбинка важила п'ятнадцять фунтів – стільки ж, як і решта речей. Урешті він вирішив нести торбинку далі.

Він пішов, раз у раз пристаючи зірвати болотяну ягоду. Нога набрякла, і він кульгав дужче, але цей біль був за дурницю проти болю в шлунку.

В одному видолинку була зграя білих куріпок. Він жбурляв у них камінцями, але не міг влучити. Тоді він поклав клумака на землю й почав скрадатись до птахів плазом. Його штани подерлися об гостре каміння, з колін сочилася кров, одяг його змок, тіло дубло з холоду. Раз він мало не наткнувся на куріпку, вона випурхнула йому просто в лице зі своєї шкалубини між камінням. Не менш переляканий, ніж куріпка, він усе-таки встиг схопити її, але в руці у нього залишились тільки пір'їни.

Надвечір того ж дня він добився до болота, де дичини було більше. Повз нього пробіг табун оленів. Він відчув дике бажання погнатись за ними. Назустріч йому вибіг чорний лис із куріпкою в зубах. Чоловік закричав, переляканий лис дременув навтіки, але куріпки не випустив.

Згодом він вийшов до білого від вапна струмка, де росли миршаві латки рогозу, і подався за водою. Хапаючи рогіз побіля коріння, він виривав цибулинки не грубші за цвяха. Вони були м'які і смачно хрумтіли на зубах. Та вони не давали аніякого наїдку.

Страшна втома змагала його, кортіло лягти й заснути, але бажання дістатись до Країни Патицьків, а надто ще голод гнали його вперед. Він зазірав у кожную калюжу, і зрештою помітив у одній такій калюжі рибку з пічкура завбільшки. Важко було зловити її руками. Він так запалився, що впав у калюжу й промок до пояса. Чоловік одв'язав бляшане відерце й став вичерпувати калюжу. За пів години він дочерпався до дна, але рибка зникла, бо між камінням була шпарина, через яку вона прослизнула в сусідню, куди більшу калюжу – такої йому й за цілу добу не вибрати. Чоловік заплакав. Потім він розпалив вогонь і зігрівся, випивши кілька кварт окропу. Уклався спати на прискалку. Перед сном він перевіряв, чи не промокли, бува, сірники, і накрутив годинника. Кісточку боляче смикало. Але його діяв лише голод, і цілу ніч йому снилася їжа.

На ранок він змерз і прокинувся зовсім хворий. Сонця не було. Віяв холодний вітер, і перший сніг побілів вершки горбів. Поки він розпалив вогонь і нагрів води, почав падати мокрий лапатий сніг, який погасив вогнище й замочив запас моху.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Дорогою він надібав кислувату на смак рослину і поїв її всю, скільки міг знайти, але знайшов небагато. Вночі він заснув неспокійним голодним сном. Холодний дощ раз у раз будив його.

Настав день. Дощ ущух. Голод уже йому не дошкуляв але в шлунку нив тупий біль. Він порвав рештки одного уквивала на смужки й обмотав закривавлені ступні. Потім щільно перев'язав хвору ногу і приготувався рушати далі. Пакуючи клумак, він довго дивився на торбинку з лосячої шкіри, але врешті прихопив її з собою.

Коли визирнуло сонце, він зміг орієнтуватися і побачив, що загубив дорогу. Чоловік дуже охляв. Доводилося частенько зупинятись на перепочинок, і тоді він накидався на болотяні ягоди й корінці рогозу. Його почало діймати серце, яке немилосердно билось. Голова йшла обертом, і темніло в очах. Опівдні він нагледів у великій калюжі двох пічкурів і спромігся впіймати їх відерцем. Рибу з'їв сирю. Увечері піймав ще трьох пічкурів, двох з'їв, а третього залишив на сніданок. Того дня він насилу пройшов 10 миль, наступного подолав не більше 5. Оленів траплялось дедалі більше, також і вовків.

Ще одна ніч; уранці, міркуючи розважливіше, він розв'язав лосячу торбинку і розділив золото надвое: одну половину заховав біля примітивного кам'яного виступу, а другу згріб назад у торбинку. Він уже почав рвати своє останнє уквивало, щоб замотувати ноги. Але рушниці він ще не кинув, бо в сховищі на Дізі лежали набої.

День видався туманний, і того ж таки дня в ньому знову прокинувся голод. Він уже не раз спотикався і падав. Одного разу він звалився просто на куріпчине гніздо. Там було четверо пташенят, що вилупилися, може, напередодні. Він з'їв їх живцем. Мати куріпка втекла, хоч він гнався за нею. Ця погоня завела його на болото в долині, і тут на вогкому мохові він угледів людські сліди. Мабуть, Білові.

Коли споночіло, він спіткнувся і розбив щоку. Зранку знову був туман. Половина останнього уквивала пішла на стріпки завивати ноги. Опівдні він відчув, що нести клумак йому несила. Він знову розділив золото, цього разу висипав половину просто на землю. Трохи згодом він викинув і решту, залишивши при собі уквивало, бляшане відерце й рушницю.

Його почали мучити галюцинації, ніби в рушниці ще є один патрон. Іноді його думки блукали десь далеко-далеко. Та муки голоду щоразу повертали розум до дійсності. Одного разу він прийшов до тьми від фантастичного видовища. Перед ним стояв кінь. Він почав несамовито терти очі й урешті побачив, що то не кінь, а здоровий бурий ведмідь. Звір роздивлявся його з ворожою цікавістю. Та чоловік не тікав, він витяг мисливського ножа, і подивився просто у вічі ведмедеві. Ведмідь ступив незграбно вперед, став на задні лапи й вичікувально рикнув. Осмілілий зі страху, він теж загарчав, дико, люто, вкладаючи в це гарчання весь свій страх. Ведмідь злякався цієї істоти і пішов.

Повсюди були вовки, але його вони минали. Надвечір він натрапив на кістки, розкидані там, де вовки загризли оленя. Кістки були дочиста обгризені, але чоловік вхопив одну кістку в зуби і почав висмоктувати рештки життя. Іноді ламалася кістка, а іноді його зуб. Тоді він став розбивати кістки каменем, товк їх на друзки й ковтав.

Настали жаскі дні зі снігом та дощем. Він уже не зважав на час, коли спинявся на ночівлю і коли вирушав у дорогу. Ішов він як удень, так і вночі. Відпочивав там, де падав. Він ненаситно жував і смоктав розтовчені

кістки оленяти, що їх забрав з собою. Він механічно простував берегом річки, що текла широкою розлогою долиною.

Він прийшов до тями, лежачи горілиць на кам'яному виступі. Гріло яскраве сонце. Десь удалині мекали оленята. Він лежав нерухомо, сонце напоювало теплом змучене тіло. З болісним зусиллям він перевернувся на бік і дивився на річку, яка вливалася в море. Не міг повірити, що тут є море, бо знав, що в серці цього пустельного краю немає ні моря, ні кораблів. Та потім зрозумів, що йшов на північний схід, у протилежний бік від річки Діз, і потрапив у долину річки Копермайн. А це море – Льодовитий океан, корабель – китобійне судно, що стоїть на якорі в затоці Коронації.

Раптом він побачив недалеко вовка. Звір був хворий, сопів і бухикав. Язик мав червоний, покритий напівзастиглим слизом. Поки що вовк не становив небезпеки.

Чоловік сів і почав міркувати про те, що слід зробити найперше. Постоли з уквивал протерлися наскрізь, ноги стали суцільною ранюю. Останнє уквивало він подрав дощенту. Рушницю й ножа загубив. Шапка теж пропала, і разом з нею – сірники, але є пучечок сірників за пазухою в кисеті. Чоловік глянув на годинника. Він показував 11 і ще цокав. Їсти не хотілося. Він одірвав штанини до самих колін і обмотав ними ноги. Якимсь дивом він не загубив бляшаного відерця. Треба випити окропу, перш ніж вирушати в тяжку подорож до корабля.

Чоловік не зміг звестись на ноги і врешті поліз рачки. Одного разу він підповз до хворого вовка, і той неохоче відсунувся.

Випивши з кварту окропу, чоловік знайшов у собі силу звестись на рівні ноги й навіть іти. Мало не щохвилини йому доводилося відпочивати. Всю ніч він чув бухикання хворого вовка і час від часу мекання оленят. Він розумів: хворий вовк іде слідом за хворою людиною, мавши надію, що та вмере раніше.

Вранці, розплющивши очі, він побачив, що звір не зводить з нього тоскного, голодного погляду.

Зійшло яскраве сонце, і весь ранок він шкандибав до корабля, що виднів на іскристому морі. Погода стояла чудова – в північних широтах настало коротке бабине літо. Пополудні він натрапив на слід іншої людини, що вже не йшла, а повзла навкарачки. Він пішов слідами людини, що лізла навкарачки, і незабаром побачив свіжообгризені кістки, а навколо видніли сліди вовчих лап. Тут же валялась торбинка з лосячої шкіри, достоту така, як і в нього. Він спромігся підняти торбинку, хоч її вага була майже надсильна для його слабких рук. Біл ніс її до останку. Ха-ха! Нехай Біл покинув його, але він не візьме золота, не смоктатиме Білових кісток. А Біл зробив би так, якби опинився на його місці, думав він.

Йому трапилась калюжа, у якій побачив своє моторошне обличчя. Він аж налякався. Того дня він скоротив відстань між собою і кораблем на 3 милі; наступного – ще на 2. Тепер він повз навкарачки, як Біл. Під кінець 5-го дня до корабля лишалося миль із 7, та він уже був неспроможний проповзти за день і милі. Вовк усе плентався слідом за ним, кашляючи і хриплячи. Оглянувшись, він побачив, що вовк пожадливо вилизує слід, і зрозумів, який його чекає кінець, якщо... якщо він сам не вб'є вовка.

Вовк наважився підійти до нього і зімкнути ікла на його руці. Чоловік здавив вовчу щелепу. І поки вовк кволо пручався, а рука кволо тримала його за щелепу, друга рука поволі простягнулась і схопила звіра. Чоловік усією своєю вагою навалився на вовка. Але рукам бракувало сили задушити його.

Тоді він притиснувся обличчям до вовчої горлянки, намагаючись її прокусити. Рот забився шерстю. Минуло пів години, і чоловік відчув, як у горло потік теплий струмочок. Він ковтав кров, насилу долаючи огиду.

На китобійнім судні "Бедфорд" було кілька вчених – учасників наукової експедиції. З палуби вони зауважили на березі якусь дивну істоту, яка повзла до води. Вчені сіли у вельбот і попливли до берега роздивитися зблизька...

Через три тижні, лежачи на койці в каюті "Бедфорда", зі сльозами, що котилися по запалих щоках, чоловік розповів, хто він такий та що йому довелося зазнати. Збігло ще кілька днів. Він уже сидів за столом у кают-компанії і обідав з ученими й корабельними офіцерами. Він ніяк не міг надивитися на таку силу-силенну їжі і спостерігав з тривогою, як вона зникає в чужих ротах. Його не облишав страх, що не вистачить харчів. Він розпитував про запаси продуктів і нишком заглядав у комору, щоб пересвідчитись на власні очі, що їжа є.

Люди помітили, що він гладшає. Матроси знали, в чім річ: після сніданку він простягав руку, і матроси давали йому сухарі, які він ховав за пазуху. А у його койці матрац був напханий сухарями, і в кожному закутку були сухарі. І все ж чоловік мався при своєму розумі. Просто він уживав запобіжних заходів на випадок голоднечі, та й годі. Вчені сказали, що це минеться; воно й справді минулося, перш ніж "Бедфорд" кинув якір у бухті Сан-Франциско.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.